

Varanger KraftMarked AS
Nyborgveien 70

9800 Vadsø

Høring NOU2019:11 Enklere merverdiavgift med en sats

Innledning

Varanger KraftMarked AS gir en høringsuttalelse til NOU2019:11, på foreslått fjerning av fritak for merverdiavgift på strømforbruk for husholdninger i Finnmark og Nord-Troms. Ordningen med fritak har vært eksisterende siden 1969 og vært begrunnet med en lengre fyringssesong og et høyere strømforbruk enn resten av landet, grunnet klimatiske forhold.

1 Vurdering

1.1 Høringsprosessen

Varanger KraftMarked er bekymret for at departementet her foreslår endringer som vil påvirke økonomien til alle husholdninger i Finnmark og Nord-Troms svært negativt. Dette uten at det har vært en politisk debatt om hensikt og konsekvens. Listen over høringsinstanser er svært mangelfull og høringen er lite kjent offentlig. Som kraftleverandør i Øst-Finnmark er det tilfeldig at denne høringen ble kjent for oss.

1.2 Tallfakta

Videre legger vi merke til at høringen inneholder udokumenterte påstander, noe «synsing» og direkte feil. Tallmaterialet som er brukt i høringen er frem til 2012 og er etter vår mening ikke representativt som grunnlag.

I Høringens punkt 1.2.3.2 står det at «andre deler av landet (Oppland og Hedmark) har like høyt strømforbruk uten fritak for merverdiavgift. Husholdningene som er fritatt for merverdiavgift er husholdningene i Finnmark og Nord-Troms». Videre står det at «Fritaket ikke er målrettet mot de husholdninger som har utfordringer med å betale strømregningen, og det vil være de husholdninger som har høyest forbruk som får størst fordel av fritaket».

Vi har følgende kommentarer til utsagnene om forbruk:

- Statistikk 08313 fra SSB: Nettoforbruk av elektrisk kraft i husholdninger viser at Finnmark har høyere forbruk enn resten av landet.
- Statistikken fra 1994-2017 viser at Finnmark, målt mot resten av landet, i gjennomsnitt har 35% høyere forbruk av elektrisk kraft i perioden.
- Finnmark målt mot Oppland og Hedmark har i samme periode, 37% høyere gjennomsnittlig forbruk av elektrisk kraft i husholdninger.
- Forbrukstall som vi viser til fra statistikken ligger vedlagt.

Vi ber om en klargjøring fra departementet side om hvilken statistikk som er benyttet til utbedringens punkt 1.2.3.2. Statistikk som vi visert til fra SSB viser klart at husholdninger i Finnmark har klart høyere forbruk enn resten av landet.

1.2 Mål og hensikt

Vi har følgende kommentarer til utsagnene om målrettinger:

Siden 1969 har ordningen med fritak for merverdiavgift eksistert. Dette blir ikke oppfattet som en målrettet ordning mot de husholdninger som har utfordringer med å betale strømregningen. Heller ikke oppfattet som en ordning for å forsøke å gi en generell støtte til husholdninger. Dette er en av ordningene slik vi har oppfattet dette ett virkemiddel for å kompensere for lengre fyringssesong og dermed høyere kostnader til elektrisk kraft. Dette er ett av de viktigste bosettingstiltak og gjelder alle husholdninger i denne delen av landet.

Fritak for EI-Avgift er ett av flere virkemidler i tiltakssonen Finnmark og Nord-Troms. Målet med tiltakssonen er å skape en attraktiv region å bo, arbeide og drive næringsvirksomhet i. Fritaket er ett virkemiddel som gjør tiltakssonen mer attraktiv og må ikke forveksles med fritak for merverdiavgift.

Det står også i samme kapittel (1.2.3.2) at «Støtte gjennom merverdiavgiften fører til større forbruk av kraft enn ellers, noe som er vridende og gir mindre effektiv ressursbruk. Fritaket i merverdiavgiftssystemet bidrar også til å komplisere regelverket og gir utfordringer knyttet til avgrensning og etterlevelse.»

Vi kan ikke se at fritak for merverdiavgift isolert sett gir økt forbruk for husholdninger slik utredningen påstår. Tvert imot er det til enhver tid stort fokus på «strømsparing», både gjennom støtteordninger (Enova mm), media og som generelle økonomiske råd til husholdninger som vil kunne redusere forbruket av strøm.

Det er uttalte politiske mål at resten av samfunnet i større grad skal over på elektrisk kraft som energikilde (biler, fly, ferger). Myndighetene har innført forbud mot oljefyring i større bygg, og det kommer også forbud mot oljefyring i husholdninger fra 2020. Utvalget synes (uten noen henvisninger til undersøkelser) at dette er «vridende», og gir større forbruk og gir mindre effektiv ressursbruk.

Utvalget klargjør ikke hva det er «vridende» i forhold til, men det kan oppfattes som negativt at forbrukere legger om til elektrisk kraft som energikilde. Disse påstandene er oppsiktsvekkende i en tid hvor overgang til elektrisk energi er et av hovedvirkemidlene i «klimasaken».

Dagens ordning er enkel å håndtere og lett å forholde seg til, både for forbrukerne, for oss som håndterer det i det daglige og antas at det er oversiktlig også for myndighetene.

Ordningen med fritak for merverdiavgift vurderer vi som målrettet og bør videreføres.

1.3 Konsekvenser for Øst-Finnmark:

En gjennomsnittlig husholdning i vårt område ligger på ett forbruk mellom 20-35000 kWh i året. Varanger KraftMarked sine har størstedel av sine kunder i Øst-Finnmark, nær og i den Arktiske sone. Området kjennetegnes med lave temperaturer hvor det fyres året rundt. En økning på 12% vil kunne merkes hardt. Våre beregninger viser at en kunde med årsforbruk på 35 000 kWh vil få en økning på 3-4000 kr i strømutfgifter. I tillegg

anslår vi økningen i overføringskostnader (nett) til å være tilsvarende. Etter en overgangsordning med 12% merverdiavgift vil den øke til 23-25%.

Den totale merkostnaden til oppvarming vil øke til det dobbelte, dvs bare strøm utgjør da 6-8000 per år for en normal husholdning. I tillegg kommer nettkostnadene som anslagsvis øker tilsvarende.

En slik utgiftsøkning vil redusere effekten av statens økonomiske kompensasjonstiltak i tiltakssonen i stor grad. Vi oppfordrer regjeringen til å vurdere forslaget i lys av den totale effekt dette vil få for politiske målsettinger i tiltakssonen.

Med hilsen
For Varanger KraftMarked AS

Torunn E. Bernhardsen
Daglig leder

	Nettoforbruk i alt i husholdninger per innbyggjar								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
01 Østfold	7 000	7 571	6 686	6 867	6 944	6 503	6 677	6 935	6 940
02 Akershus	7 571	8 127	7 193	7 443	7 456	6 949	7 271	7 373	7 412
03 Oslo	6 675	7 297	6 513	6 701	6 304	5 922	6 208	6 034	6 166
04 Hedmark	6 870	7 561	6 728	6 957	7 261	6 951	7 251	7 587	7 791
05 Oppland	7 217	7 818	6 964	7 369	7 647	7 242	7 483	7 875	8 014
06 Buskerud	7 427	8 044	7 163	7 373	7 460	6 899	7 107	7 379	7 407
07 Vestfold	7 441	8 070	6 958	7 249	7 511	7 036	7 178	7 607	7 403
08 Telemark	7 679	8 303	7 387	7 646	7 981	7 357	7 568	7 933	7 899
09 Aust-Agder	7 061	7 749	6 847	7 049	7 293	6 811	6 984	7 305	7 398
10 Vest-Agder	6 822	7 457	6 637	6 794	6 901	6 387	6 620	6 767	6 945
11 Rogaland	6 966	7 556	6 831	7 164	7 151	6 497	6 765	6 863	6 924
12 Hordaland	7 184	7 692	7 010	7 438	7 344	6 762	7 165	7 253	7 193
14 Sogn og Fjordane	6 839	7 404	6 700	7 032	7 198	6 576	6 920	7 118	7 075
15 Møre og Romsdal	6 917	7 505	6 797	7 253	7 256	6 776	7 052	7 216	7 189
16-17 Sør- og Nord-Trøndelag	6 344	6 879	6 115	6 526	6 603	6 271	6 441	6 737	6 729
18 Nordland	8 487	8 874	8 072	8 618	8 534	8 357	8 527	8 815	8 770
19 Troms - Romsa	8 927	9 192	8 230	8 904	8 733	8 802	8 771	8 892	9 055
20 Finnmark - Finnmarku	10 057	10 218	9 259	10 270	9 511	9 714	9 904	10 157	10 634